

НАПРЯМ 7. ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ

DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-622-8-44>

РОЗВИТОК ПІДХОДІВ ДО ОЦІНКИ ТРАНСКОРДОННОЇ СПІВ-ПРАЦІ

Калюжна Марина Миколаївна

*кандидат економічних наук, доцент,
в.о. декана факультету економіки та управління,
Одеський державний аграрний університет*

На сьогодні в ЄС значний розвиток має транскордонна співпраця, котра є взаємодією двох або декількох прикордонних територій в економічній, екологічній, культурній, науково-технічній, соціальній та інших сферах з метою підвищення ефективності розвитку цих територій, що регулюється різними домовленостями які прийняті на міжнародному чи регіональному рівнях. В Україні такий вид співпраці має розвиток із середини 1990 років [3, с. 123]. Розвинуті транскордонні зв'язки як наслідок можуть створювати євро регіон, котрий можна трактувати інституційно оформленою транскордонною співпрацею.

Актуальною проблемою є оцінка процесу транскордонної співпраці, що дозволяє визначити як розвинута співпраця на певній території, як вона впливає на розвиток регіону, області, на скільки виконуються цілі встановлені перед певним євро регіоном.

Оцінюючи досвід ЄС в цьому напрямку, можна виділити декілька підходів до оцінки транскордонної співпраці:

- за кількістю проектів, реалізованих на території транскордонного регіону, а також безпосередньо євро регіону. Основний принцип методу – транскордонної співпраці має охоплювати усі без винятку аспекти співробітництва. Недосконалість методу в тому, що найменування проектів по даному аспекту може не охопити усієї плідної співпраці через те, що проект може бути на різних етапах його реалізації;

- анкетне опитування, дає можливість прояву ситуації на території транскордонного регіону та у євро регіоні, відношення людей до сусідів, обізнаність з питань євро регіональної співпраці;

- оцінка через структуру експортно-імпортних поставок. Даний напрям заснований на тому, що ефективність транскордонних зв'язків суттєво визначається структурою експортно-імпортних поставок, котра є індикатором ефективності усього регіону, його спеціалізації, рівня технічного розвитку виробництва та експортних можливостей. Для цього

потрібно мати показники сальдо зовнішньо-торгівельного обігу, структурі експортно-імпортних операцій, абсолютних та відносних показників ефективності експортних операцій. Недоліком даного напрямку є те, що зачіпається лише торговельна співпраця [2, с. 16–23].

Підхід заснований на визначенні рівня регіону, визначаються чотирнадцять показників, які характеризують розвиток регіону – рівень безробіття, бюджет регіону та інші за базовий і звітний період. Зміну цих показників можна розглядати як інтенсивність транскордонного співробітництва. Головний недолік – зміни можуть бути обумовлені іншими факторами.

Таблиця 1

**Основні напрямки транскордонної співпраці
та їх облік в існуючих методах оцінки**

Основні напрямки	I підхід	II підхід	III підхід	VI підхід
Навколишнє середовище	+	+		+
Аграрне середовище	+	+	+	+
Транспорт	+	+		+
Безпека	+	+		
Комунікації	+	+		+
Зайнятість	+	+		+
Підприємництво та промисловість	+	+	+	+
Технології	+	+		
Туризм	+	+		
Прикордонне населення	+	+		+
Освіта та навчання	+	+		
Культура	+	+		

Унікальним економічним експериментом став досвід створення і діяльності транскордонного агро-еколого-рекреаційного кластера «Фрумушика-Нова». Даний проект брав свій початок у 2006 році, коли почалося його будівництво на місці молдавських сіл Фрумушика-Нова і Рошія, виселених на весні 1946 року московітами у зв'язку із утворенням військового полігону. Фрумушика-Нова розміщена на території Великодолинської сільської ради Тарутинського району Одеської області [1, с. 346–349]. Сьогодні Фрумушика-Нова – це центр етнографічного, сільського, зеленого туризму та сімейного відпочинку. На його території знаходиться найбільший в Європі вівчарський комплекс з вирощування овець каракульської породи, найвищий гранітний пам'ятник України,

внесений до національного реєстру рекордів України, етнографічний музей просто неба, центр сімейного відпочинку, парк скульптур, мімі-зоопарк.

Список використаних джерел:

1. Захарченко В.І., Паларієв О.А. Кластерна форма територіально-виробничої організації: монографія. Рига: Balfija Publishing. 2020. 376 с.
2. Кластеризація транскордонного співробітництва у контексті євроінтеграції України. За редакцією В.І. Захарченко. Одеса: Бахва. 2017. 100 с.
3. Теоретико-методичні аспекти підвищення конкурентоспроможності прикордонного регіону: колективна монографія. За редакцією В.І. Захарченко та М.М. Меркулова. Одеса: Атлант. 2018. 243 с.